

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 15.07.1997
KOM(97) 394 lopull.

KOMISSION TIEDONANTO
NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

suhteiden kehittämisestä edelleen Turkin kanssa

KOMISSIION TIEDONANTO
NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

suhteiden kehittämisestä edelleen Turkin kanssa

Johdanto

1. EU:n ja Turkin assosiaationeuvosto teki 6 päivänä maaliskuuta 1995 päätöksen tulliliiton viimeisen vaiheen täytäntöönpanosta ja hyväksyi päätöslauselman EU:n ja Turkin yhteistyön kehittämisestä eri aloilla. EU päätti samaan aikaan myös, että liittymisneuvottelut Kyproksen kanssa aloitetaan kuuden kuukauden kuluttua hallitusten välisen konferenssin päättymisestä ottaen huomioon konferenssin tulokset.

Neuvosto pyysi 24 päivänä maaliskuuta 1997 Apeldoornissa pitämänsä epävirallisen kokouksen yhteydessä komissiota laatimaan tiedonannon EU:n ja Turkin välisten suhteiden tulevasta kehityksestä 31 päivänä joulukuuta 1995 voimaan tulleen tulliliiton taustaa vasten. Tämä tiedonanto on vastaus kyseiseen pyyntöön. Se ilmentää assosiaationeuvoston 29 päivänä huhtikuuta 1997 hyväksymää kantaa, jolla vahvistettiin uudelleen Turkin kelpoisuus EU:n jäseneksi sekä se, että Turkia arvioidaan samojen objektiivisten normien ja perusteiden mukaan kuin muitakin hakijoita.

2. Turkin suhteissa viime aikoina tapahtunutta poliittista ja taloudellista kehitystä tarkastellaan Agenda 2000 -kertomuksen 2 luvussa. Tässä tiedonannossa keskitytään ehdotuksiin, jotka koskevat EU:n ja Turkin välisten suhteiden kehittämistä tulliliittoa pidemmälle. Tulliliitto oli huomattava edistysaskel EU:n ja Turkin suhteissa, ja se toimii tyydyttävästi. Se muodostaa vankan perustan suhteiden kehittämiselle edelleen.

Tie eteenpäin

3. Kun otetaan huomioon Turkin asema EU:n jäseneksi kelpoisena maana, minkä unioni vahvisti 29 päivänä huhtikuuta 1997 pidetyssä assosiaationeuvoston kokouksessa, sekä EU:n läheisenä kumppanina tulliliiton kautta ja aktiivisena jäsenenä Euro—Välimeri-kumppanuudessa, EU:n olisi tuettava edelleen Turkin ongelmien ratkaisuun ja unioniin yhdentymiseen liittyviä ponnisteluja. Assosiaatiosopimus ja tulliliitto muodostavat perustan yhä tiiviimmille poliittisille ja taloudellisille suhteille. Tämän kehityksen yhteydessä EU pitää erityisen tärkeänä Turkin edistymistä kansanvaltaistumiseen ja ihmisoikeuksien suojeluun liittyvissä pyrkimyksissä, Kreikan ja Turkin hyvien naapuruussuhteiden vakiintumista, kansainvälisen oikeuden periaatteiden noudattamista sekä oikeudenmukaisen ja kestäväen ratkaisun saavuttamista Kyproksella.
4. Tätä taustaa vasten komissio uskoo, että EU:n olisi noudatettava laaja-alaista politiikkaa EU:n ja Turkin suhteiden lujittamiseksi. Tähän asiakirjaan sisältyy

useita ehdotuksia, joiden tarkoituksena on edistää näitä suhteita. Useat niistä edellyttävät yhteisön talousarviosta tulevaa rahoitusta ainakin alkuvaiheessa. Ellei rahoitusta ole käytettävissä, useimpia näistä ehdotuksista ei voida toteuttaa. Komissio katsoo, että tulliliiton yhteyteen suunniteltu erityinen rahoitusta koskeva asetusta olisi annettava pikaisesti, jotta Turkin teollisuus voi mukautua tulliliiton luomaan uuteen kilpailutilanteeseen, maa voi parantaa infrastruktuuriyhteyksiään unioniin ja kaventaa eroa maan talouden ja yhteisön talouden välillä. Komissio toteaa myös, että Euro—Välimerikumppanuussopimuksen MEDA-ohjelma on käytettävissä rahoitusyhteistyöhön Turkin kanssa, ja luottaa siihen, että tämän välineen täysimääräisen käytön edellytykset vahvistetaan.

5. Nämä erityiset ehdotukset koskevat seuraavia aloja:

- tulliliiton lujittaminen
- palvelut
- televiestintä ja tietoyhteiskunta
- maatalous
- ihmisoikeudet ja humanitaariset asiat
- kansantaloudellisen vuoropuhelun aloittaminen uudelleen
- teollisuuden alan yhteistyö ja sijoitukset
- yhteistyö ympäristön alalla
- yhteistyö kuluttajapolitiikassa
- alueellinen yhteistyö ja raja-alueyhteistyö
- osallistuminen yhteisön ohjelmiin
- yhteistyö oikeus- ja sisäasioissa.

Tulliliiton lujittaminen

6. Tulliliittoa voitaisiin lujittaa ottamalla käyttöön ohjelma, jolla tuettaisiin teollisuutta koskevan lainsäädännön (standardit, vaatimustenmukaisuuden arviointi ja laatu- ja kilpailu) yhdenmukaistamista, julkisia hankintoja koskevien neuvottelujen aloittamista, tulli- ja kauppapolitiikkojen täydellisen yhdenmukaistamisen nopeuttamista ja neuvottelujen lisäämistä Turkin kanssa tulliliittoon suoraan liittyvillä aloilla. Tätä olisi tuettava merkittäväällä teknisellä avulla ja rahoitusavulla Turkin teollisuuden kilpailukyvyyn parantamiseksi, jotta Turkki voisi integroitua täydellisesti yhtenäismarkkinoihin tavaroiden vapaan liikkuvuuden osalta. Tulliliittoa olisi laajennettava niin, että se koskisi palveluja ja

että jatkettaisiin jo toteutettuja toimia maataloustuotteiden vapaan liikkuvuuden saavuttamiseksi.

7. Lujittamiseen voisi sisältyä seuraavia toimia:

- *tekninen apu ja tiivis hallinnollinen yhteistyö Turkin hallinnollisten viranomaisten ja toimielinten (ulkomaankauppaministeriö, tulliministeriö, valtiovarainministeriö, muut ministeriöt) kanssa, jotta parannettaisiin valvontaa ja kehitettäisiin rakenteita ja näin varmistettaisiin tulliliiton tehokas toiminta,*
- *tekninen apu oikeudellisten/taloudellisten rakenteiden uudistamisen auttamiseksi, jotta luotaisiin otollisemmat olosuhteet sijoituksille. Tämä lisäisi sekä kotimaisia että ulkomaisia sijoituksia,*
- *Turkin osallistuminen teollisuustuotteiden alkuperäsääntöjä koskevaan yleiseurooppalaiseen järjestelmään, passitusta ja yhtenäistä hallinnollista asiakirjaa koskevaan yleissopimukseen, jotta varmistettaisiin, että kaikki kauppajärjestelymme vastaavat toisiaan,*
- *neuvottelumenettelyjen parantaminen Turkin kanssa aloilla, joilla se hyväksyy yhteisön säännösten (kauppapolitiikka, kauppasopimusten neuvottelu, kilpailupolitiikka, henkinen omaisuus, ympäristölainsäädäntö, standardit ja teollisuuslainsäädäntö),*
- *näitä toimia olisi täydennettävä saattamalla päätökseen Turkin kauppasopimuksia koskevat neuvottelut Keski- ja Itä-Euroopan maiden ja Välimeren maiden kanssa. Komission ja jäsenvaltioiden olisi oltava valmiit antamaan teknistä ja poliittista tukea tämän menettelyn loppuunsaattamisen helpottamiseksi.*

Palvelut

8. Palvelujen vapauttamisesta syntyisi etuja molemmille osapuolille, ja se toisi laajemman osan Turkin yhteiskunnasta mukaan maan nykyaikaistamiseen ja tiiviimpien siteiden kehittämiseen EU:n kanssa.
9. Palvelujen kauppaa koskevan GATS-yleissopimuksen V artiklassa sallitaan etuuskohteluun oikeuttavat sopimukset palvelujen kahdenvälisestä vapauttamisesta WTO:n kahden jäsenvaltion välillä edellyttäen, että vapauttaminen koskee lähes kaikkia aloja ja kattaa palvelujen kaupan kaikki näkökohdat. Kun otetaan huomioon maiden lähtökohdat, palvelujen vapauttaminen vaatisi Turkilta suurempia ponnisteluja kuin unionilta, mutta se edistäisi merkittävästi talouden uudistamista ja nykyaikaistamista edelleen. Tarvitaan huolellista analyysia niiden erityisten lisätujen yksilöimiseksi, joita palvelujen edelleen vapauttaminen voi tuoda, sekä GATS-sopimuksen täysimääräisen noudattamisen varmistamiseksi.

- *Ehdotetaan neuvottelujen aloittamista palvelujen asteittaiseksi vapauttamiseksi EU:n ja Turkin välillä.*

Televiestintä ja tietoyhteiskunta

10. Turkki nykyaikaistaa parhaillaan edistyneitä viestintä- ja tietojärjestelmiä. Lisää lainsäädäntöä tarvitaan Turkin televiestinnän alaan liittyvien GATT-sitoumusten noudattamiseksi.
 - *EU voisi auttaa EU:n lainsäädännön kanssa yhdenmukaisen lainsäädännön valmistelussa. Turkin yhdentymistä tietoyhteiskuntaan olisi suosittava ottamalla Turkki mukaan yleiseurooppalaisiin televiestintä-verkkoihin sekä turkkilaiset tutkijat, laboratoriot, yritykset ja muut elimet tietoyhteiskuntaan liittyviin T&K -toimiin.*

Maatalous

11. EU ja Turkki ovat tulliliittosopimuksensa kautta sitoutuneet siirtymään kohti maataloustuotteiden vapaata liikkuvuutta. Turkki on sitoutunut mukauttamaan maatalouspolitiikkaansa niin, että se voi toteuttaa tarvittavat yhteisen maatalouspolitiikan toimenpiteet maataloustuotteiden vapaan liikkuvuuden aikaansaamiseksi. Tässä asiassa ei toistaiseksi ole juurikaan edistytty. Kauppasopimus, jossa määrätään vastavuoroisista myönnytyksistä maataloustuotteiden osalta, on parafoitu. Maataloustuotteiden kaupan vapauttaminen edelleen on taloudelliselta kannalta suotavaa erityisesti, kun otetaan huomioon Turkin nopea talouskasvu ja ne edut, joita EU:n tavaroiden etuuskohtelusta syntyisi. Molemmat osapuolet tunnustavat, että kunnianhimoisessa vapauttamispolitiikassa olisi voitettava suuria vaikeuksia, mukaan lukien Turkin ja EU:n maatalousrakenteiden erot.
12. Tämän tavoitteen saavuttamisen helpottamiseksi ehdotetaan seuraavia toimia:
 - *teknisen avun ja rahoitusavun antaminen Turkin maatalouden, joka ei pysty hyödyntämään mahdollisuuksiaan täysimääräisesti, rakenneuudistuksen auttamiseksi, sekä Turkin auttaminen maatalouspolitiikkansa mukauttamisessa edellä esitetyn mukaisesti,*
 - *Turkin kannustaminen saattamaan yhteisön säännöstö osaksi lainsäädäntöään niin, että otetaan huomioon Turkin maatalousrakenteiden erityispiirteet. Tämän täytäntöönpanon olisi katettava sovitut osat muun muassa markkinoiden järjestelypolitiikan, maaseutupolitiikan, teknisten standardien, kasvien ja eläinten terveyttä koskevien sääntöjen sekä muiden eläinlääketieteellisten kysymysten aloilla,*
 - *neuvottelujen jatkaminen markkinoillepääsyn vastavuoroiseksi parantamiseksi edelleen.*

Ihmisoikeudet ja humanitaariset asiat

13. Olisi luotava laaja yhteistyö ihmisoikeuksien alalla kansalaisyhteiskunnan ja oikeusvaltion kehittämiseksi Turkissa.
14. Yhteistyötä olisi tehtävä kahdessa muodossa:
 - mahdollisimman laaja yhteistyö eurooppalaisten ja erityisesti turkkilaisten valtiosta riippumattomien järjestöjen kanssa, jotka työskentelevät parantaakseen ihmisoikeuksia, humanitaarista apua, ilmaisuvapautta ja kansalaisyhteiskunnan kehittymistä Turkissa, samoin kuin niiden kanssa, jotka raportoivat ihmisoikeustilanteesta,
 - yhteistyö Turkin hallituksen kanssa, jotta tuettaisiin sen toimia asioita koskevien kansainvälisten yleissopimusten noudattamisen varmistamiseksi, aiheellisen kansallisen lainsäädännön laatimiseksi ja täytäntöönpanemiseksi, sekä viranomaisten (mukaan lukien poliisien) kouluttamiseksi aloilla, jotka liittyvät ihmisoikeuksien kunnioittamiseen,
 - EU:n ja Turkin yhteistyötä humanitaarisissa asioissa olisi lisättävä. Tässä yhteydessä Turkin viranomaisia olisi kannustettava edelleen helpottamaan valtiosta riippumattomien järjestöjen humanitaarisen avun toimittamista lähialueille.

Kansantaloudellisen vuoropuhelun aloittaminen uudelleen

15. Turkin kanssa kansantaloudellisista kysymyksistä käydyin vuoropuhelun aloittaminen uudelleen auttaisi vakaan kansantalouspolitiikan täytäntöönpanoa ja rakenneuudistuksia muun muassa sosiaaliturvan, maatalouden, yksityistämisen ja uudelleenjärjestelyjen, infrastruktuurin, tietoyhteiskunnan, energian ja inhimillisten voimavarojen kehittämisen aloilla. Uudistuksia olisi tuettava teknisellä avulla ja rahoitusavulla.

Teollisuuden alan yhteistyö ja sijoitukset

16. Parantaakseen talouskasvuun ja tulotasoon Turkki pyrkii parantamaan kilpailukykyään useilla aloilla. Teollisuuden alan yhteistyön ja sijoitusten edistäminen tukee näitä pyrkimyksiä.
 - Ehdotetaan yhteistyön kehittämistä edelleen esimerkiksi tuotteiden laadun ja innovaation aloilla, mukaan lukien tietotekniikassa. Lisätoimenpiteitä tarvitaan yhtiöiden ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten auttamiseksi etenkin saattamalla käytettävissä olevat tiedon ja yritysten yhteistyön välineet niiden ulottuville niin, että ne voivat vastata

haasteisiin, joita aiheutuu tulliliitosta ja Välimeren ja Mustanmeren alueen kehittyvistä kauppasuhteista. Yksityisen sektorin kehittämiseksi annettavalla tuella olisi kannustettava kestävää ja tasapainoista kehitystä, nykyaikaistamista ja sijoitusten edistämistä.

Yhteistyö ympäristön alalla

17. Edistystä tarvitaan myös ympäristön alalla erityisesti kestävä kehityksen saavuttamiseksi ja ympäristöä koskevien näkökohtien huomioon ottamiseksi talouden muilla aloilla.
- *Ehdotetaan ympäristöalan yhteistyön lujittamista kestävä talouskasvun ja yhteiskunnallisen kehityksen saavuttamista koskevien näkökohtien parantamiseksi ottamalla asianmukaisesti huomioon ympäristön laatu, ihmisten terveyden suojeleminen ja luonnonvarojen järkipäivä käyttö.*

Yhteistyö kuluttajapolitiikassa

18. Kuluttajapolitiikka ja kuluttajien terveyden suojeleminen ovat yhä tärkeämpiä aloja EU:n ja Turkin suhteissa erityisesti, koska tulliliitto luo uusia kaupankäyntimahdollisuuksia.
- *Ehdotetaan teknisen avun ja rahoitusavun antamista Turkin viranomaisille EU:ssa toimivan nopean tietojenvaihtojärjestelmän kaltaisen järjestelmän luomiseksi. Turkin järjestelmä voitaisiin sen jälkeen liittää EU:n järjestelmään heti, kun neuvosto on tehnyt aiheelliset päätökset.*

Alueellinen yhteistyö ja raja-alueyhteistyö

19. Mustanmeren alueen yhteistyön kehittäminen edelleen edistää alueen vakautta ja vaurautta. Samoin kuin muissakin alueellisissa aloitteissa, komissio tukee alueellista yhteistyötä ja raja-alueyhteistyötä Mustanmeren alueella aiheellisin välinein, joita ovat esimerkiksi alueen yhteistyömaiden tukiohjelmat.

Osallistuminen yhteisön ohjelmiin

20. Komissio on esittänyt Turkille osallistumista Leonardo-, Sokrates-, ja Nuorten Eurooppa III -ohjelmiin; asia on parhaillaan Euroopan parlamentin ja neuvoston käsiteltävänä. Turkkilaiset tutkijat, laboratoriot, yritykset ja muut elimet voivat osallistua tutkimuksen ja teknologian kehittämisen neljännen puiteohjelman tutkimushankkeisiin.
21. Ehdotetaan, että Turkia pyydetään osallistumaan muihin yhteisön ohjelmiin painottaen erityisesti nuorisoa, kulttuuria, koulutusta, tutkimusta, pk-yrityksiä, ympäristöä, tullialaa, välillistä verotusta ja Euroopan laajuisten verkkojen laajentamista.

- *Periaatepäätös Turkin osallistumisesta yhteisön ohjelmiin voitaisiin sisällyttää assosiaatiosopimuksen lisäpöytäkirjaan. Osallistumisen ehdot neuvoteltaisiin erikseen kunkin ohjelman osalta. Ainakin alkuvuosina osa Turkin rahoitusosuudesta voitaisiin kattaa MEDA:n rahoitusavusta tai rahoitusapua koskevalla erityisasetuksella, kun se on annettu.*

Yhteistyö oikeus- ja sisäasioissa

22. Olisi harkittava poliisi- ja tulliyhteistyön kehittämistä huumausaineiden, järjestäytyneen rikollisuuden ja rahanpesun torjunnassa samoin kuin esimerkiksi maahanmuuttoa koskevissa asioissa sekä oikeudellisessa yhteistyössä siviili- ja rikosasioissa.
 - *Assosiaationeuvoston vuoden 1995 lokakuussa antamalla päätöslauselmalla luotiin institutionaalinen rakenne tällaista yhteistyötä varten. Siinä määrättiin säännöllisistä kokouksista K4-tasolla sekä Turkin ja EU:n puheenjohtajamaan välillä komission osallistuessa niihin täysimääräisesti samoin kuin säännöllisistä ministeritason kokouksista.*
 - *Neuvosto voisi päättää määrärahojen myöntämisestä toimenpiteisiin oikeus- ja sisäasioissa Turkin kanssa tehtävää taloudellista yhteistyötä koskevan ohjelman yhteydessä*

Päätelmä

23. Komissio on sitä mieltä, että assosiaationeuvoston vahvistus sille, että Turkki kelpaa EU:n jäseneksi, ja sen lausunto, jonka mukaan Turkkia arvioidaan samojen objektiivisten normien ja perusteiden mukaan kuin muitakin hakijoita, ovat antaneet uutta pontta EU:n ja Turkin suhteille.
24. EU:n ja Turkin suhteiden lujittaminen edelleen riippuu Turkin edistymisestä useilla aloilla. Poliitiikan alalla on jatkettava kansanvaltaistumiskehitystä. Kreikan ja Turkin suhteiden olisi parannuttava ja kansainvälisen oikeuden periaatteita olisi noudatettava; lisäksi tarvitaan tehokasta ohjelmaa Turkin ihmisoikeusnormien saattamiseksi kansainvälisesti hyväksytyille tasoille. Ihmisoikeuksia ja oikeusvaltion periaatteita on kunnioitettava erityisesti terrorismin torjunnassa ja etsittäessä rauhanomaista ratkaisua ongelmaan, joka Turkilla on kaakossa, jossa yhä vallitsee hätätila. Lisäksi Turkin olisi aktiivisesti osaltaan edistettävä oikeudenmukaisen ja kestäväen ratkaisun löytämistä Kyproksen ongelmaan asiaa koskevien YK:n päätöslauselmien mukaisesti.
25. Turkin yksityisen sektorin merkittävästä dynaamisuudesta huolimatta tarvitaan talousuudistusta sekä julkisen rahoituksen, hintojen ja rahapolitiikan vakautta edistävää politiikkaa kestäväen talouskasvuun ja työllisyyden parantamiseen pyrittäessä. Valtion sektorilla ja maataloudessa tarvitaan jatkuvaa uudistusta, ja

maan fyysisen ja sosiaalisen infrastruktuurin mukauttaminen aiheuttaa suuria rahoituksellisia ja hallinnollisia haasteita.

26. Näillä aloilla tapahtuvien parannusten myötä EU ja Turkki voivat edellä ehdotettujen aloitteiden avulla saavuttaa syvemmän yhdentymisen kaikkien kansalaistensa eduksi kehittämällä edelleen assosiaatiosopimuksella ja tulliliitolla luotuja yhteyksiä. Tämä lisää vakautta, turvallisuutta ja hyvinvointia EU:ssa ja Turkissa ja auttaa Turkkia toteuttamaan eurooppalaisen kutsumuksensa.
27. Neuvostoa pyydetään hyväksymään tässä tiedonannossa esitetyt suuntaviivat.

Rahoitus selvitys

- Ei sovellettavissa toistaiseksi.
- Tämän tiedonannon suositukseen perustuvat aloitteet rahoitetaan komission nykyisin rahoitusvälinein, erityisesti tulliliiton ja MEDA-ohjelman tueksi suunnitellusta Turkille annettavasta erityisestä rahoitusavusta.

Ehdotuksen vaikutukset pieniin ja keskisuuriin yrityksiin

Ehdotuksilla on myönteistä merkitystä pk-yrityksille erityisesti seuraavista syistä:

- ne edistävät pk-yritysten osallistumista yhteydenpitoon ja yhteistyöhön
- ne edistävät pk-yritysten yhteyksiä ja molemminpuolista tietojen vaihtoa.

ISSN 1024-4492

KOM(97) 394 lopullinen

ASIAKIRJAT

FI

11

Luettelonumero : CB-CO-97-402-FI-C

ISBN 92-78-23485-0

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto

L-2985 Luxemburg

12